

Jelena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

3. daļa: Teosofijas biedrības darba sistēma

3. daļas 2. nodaļa: Visu cilvēku kopīga izcelsme

Jautātājs. Kādā veidā?

Teosofs. Vienkārši pierādot loģiskos, filozofiskos, metafiziskos un pat zinātniskos pamatojumus, ka:

(a) visiem cilvēkiem ir viena un tā pati izcelsme, gan garīga, gan fiziska, kas ir teosofijas pamatprincips;

(b) tā kā cilvēce būtībā ir vienota, un šī būtība ir viena – bezgalīga, neradīta un mūžīga, neatkarīgi no tā, vai mēs to saucam par Dievu vai Dabu –, nekas nevar ietekmēt vienu tautu vai vienu cilvēku, neietekmējot visas citas tautas un visus citus cilvēkus. Tas ir tikpat droši un acīmredzami kā tas, ka akmens, iemests dīķī, agrāk vai vēlāk iekustinās katru ūdens pilieni tajā.

Jautātājs. Taču šī nav Kristus mācība, bet gan panteisma uzskati.

Teosofs. Šeit jūs maldāties. Šie uzskati ir tīri kristīgi, lai gan ne ebrejiski, un tāpēc jūsu Bībeles tautas labprātāk tos ignorē.

Jautātājs. Šī ir visaptveroša un netaisnīga apsūdzība. Kur ir jūsu pierādījumi šādiem apgalvojumiem?

Teosofs. Tie ir mūsu pirkstu galos. Ir teikts, ka Kristus ir teicis: "Mīliet cits citu" un "Mīliet savus ienaidniekus", "Jo, ja jūs mīlat tos, kas jūs mīl, kāds jums nāk atalgojums? Vai pat muitnieki nedara to pašu?" [1]

Un ja jūs sveicināt tikai savus brāļus, ko jūs darāt vairāk nekā citi? Vai arī pagāni nedara tāpat? Tie ir Kristus vārdi. Bet 1. Mozus grāmatā (9. nodaļa, 25. pants) ir teikts: "Nolādēts lai ir Kānaāns! Kalpu vergs viņš būs saviem brāļiem." Tomēr Bībeles kristieši dod priekšroku Mozus likumam, nevis Kristus Mīlestības likumam. Viņi paļaujas uz Veco Derību, kas izdabā visām viņu kaislībām ar tās paverdzināšanas, iekarošanas un visu rasu tirānijas likumu, kuras viņi sauc par zemākām. Kādi noziegumi tika pastrādāti ar šī velnišķīgā (ja to uztver burtiski) 1. Mozus grāmatas apgalvojuma spēku, var mums pastāstīt tikai vēsture, lai gan aina būs nepilnīga. [2]

Jautātājs. Esmu dzirdējis jūs sakām, ka mūsu fiziskās izcelsmes identitāti ir pierādījusi zinātne, bet mūsu garīgās izcelsmes identitāti - Gudrības reliģija. Taču līdz šim mēs neesam atraduši darvinistus, kas demonstrētu lielu brālīgu mīlestību.

Teosofs. Tieši tā. Tas ir tas, kas parāda materiālistisko sistēmu nepietiekamību un pierāda, ka mums, teosofi, ir taisnība. Mūsu fiziskās izcelsmes identitāte neuzrunā mūsu augstākās un dziļākās jūtas. Matērija, kurai ir atņemta dvēsele un gars vai dievišķā būtība, nevar uzrunāt cilvēka sirdi. Bet dvēseles un gara, patiesā nemirstīgā cilvēka identitāte, kā mums māca teosofija, reiz pierādīta un dziļi iesakņojusies mūsu sirdīs, mūs tālu aizvedis pa patiesas žēlsirdības, brālības un labās gribas ceļu.

Jautātājs. Bet kā teosofija izskaidro visu cilvēku kopīgo izcelsmi?

Jelena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

3. daļa: Teosofijas biedrības darba sistēma

3. daļas 2. nodaļa: Visu cilvēku kopīga izcelsme

Teosofs. Mācība, ka visas Dabas, objektīvās un subjektīvās, un visa, kas pastāv Visumā, redzamā vai neredzamā, sakne bija, ir un vienmēr būs viena absolūta būtība, no kuras viss nāk un pie kuras viss atgriežas. Šī ir āriešu filozofija, kas pilnībā pārstāvēta tikai vedantisma un budisma sistēmās. Ņemot vērā mūsu pirmo mērķi, visu teosofu pienākums ir veicināt nesektantisma izglītību visās valstīs, izmantojot visus pieejamos praktiskos līdzekļus.

Jautātājs. Ko jūsu biedrības statūti nosaka tās biedriem bez šī? Es domāju, fiziskajā plānā.

Teosofs. Lai pamodinātu brālīgas jūtas starp tautām, mums jāveicina starptautiska preču un tehnoloģiju apmaiņa, palīdzot ar padomiem, informāciju un mijiedarbību ar visām pelnījušajām personām un apvienībām, tomēr Hartā piebilsts, ka "Biedrība vai tās biedri par šiem pakalpojumiem nesaņem nekādu peļņu vai procentus". Lai minētu praktisku piemēru, biedrības organizācija, kā to aprakstījis Edvards Bellamijs savā lieliskajā grāmatā "Atskats atpakaļ", ir lielisks teosofiskās idejas atspoguļojums par to, kam jābūt pirmajam lielajam solim ceļā uz universālās brālības idejas pilnīgu īstenošanu. Viņa attēlotais stāvoklis nebūt nav pilnīgs egoisma dēļ, kas joprojām pastāv un joprojām valda cilvēku sirdīs. Taču lielākoties egoismu un individuālismu pārvar solidaritātes un vispārējas brālības sajūta; un tur aprakstītā dzīves shēma palīdz līdz minimumam samazināt cēloņus, kas noved pie egoisma rašanās un kultivēšanas.

Jautātājs. Tad jūs kā teosofs piedalīsities centienos īstenot šos ideālus?

Teosofs. Protams, un mēs to esam pierādījuši praksē. Vai neesat dzirdējuši par Nacionālajiem klubiem un partiju, kas Amerikā ir radušies kopš Belamija grāmatas publicēšanas? Viņu aktivitātes kļūst arvien pamanāmākas un laika gaitā turpinās pieaugt. Tātad šie klubi un šī partija savu darbību sāka galvenokārt teosofu ietekmē. Bostonas Nacionālais klubs, viens no agrākajiem, ieņem teosofu amatus kā prezidents un sekretārs, un lielākā daļa tā valdes locekļu pieder Teosofijas biedrībai. Visu šo klubu un to veidotās partijas statūtos ir acīmredzama teosofijas un biedrības ietekme, jo tie visi par savu pamatu ņem pirmo un fundamentālo principu – cilvēces brālību, kā to māca teosofija. Savā Principu deklarācijā viņi pasludina: "Cilvēces brālības princips ir viena no mūžīgajām patiesībām, kas vada pasaules progresu pa ceļiem, kas atšķir cilvēka dabu no dzīvnieku dabas." Kas gan varētu būt teosofiskāks par šo? Taču pat ar to nepietiek: cilvēkam vēl jāiemācās doma, ka, tā kā cilvēces sakne ir viena, tad ir jābūt arī vienai patiesībai, kas izpaužas visās reliģijās ar visu to daudzveidību – izņemot ebreju reliģiju, kurā to neatradīsiet izteiktu pat kabalā.

Jautātājs. Tas attiecas uz reliģiju kopīgo izcelsmi, un šeit jums varētu būt taisnība. Bet kā tas attiecas uz brālības praktisko iemiejotumu fiziskajā plānā?

Teosofs. Pirmkārt, tam, kas ir patiesi metafiziskajā līmenī, jābūt patiesam arī fiziskajā līmenī. Otrkārt, nav auglīgāka nesaskaņa un naida avota par reliģiskām nesaskaņām. Ja viena vai otra partija uzskata sevi par vienīgo absolūtās patiesības īpašnieku, ir tikai dabiski, ka tā uzskata savu tuvāko par pilnībā Maldu vai Velna varā esošu. Bet lai cilvēki reiz saprot, ka nevienā no tiem nav visas patiesības, bet ka tie viens otru

Jelena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

3. daļa: Teosofijas biedrības darba sistēma

3. daļas 2. nodaļa: Visu cilvēku kopīga izcelsme

papildina; ka visu patiesību var atrast tikai visu uzskatu kombinācijā, pēc tam, kad viss, kas tajos ir nepatiesa, ir atsijāts – un tad tiks nodibināta patiesa reliģiju brālība. Tas pats attiecas uz fizisko pasauli.

Jautātājs. Lūdzu, paskaidrojiet sīkāk.

Teosofs. Ņemsim šādu piemēru. Augs sastāv no saknes, stumbra un daudziem dzinumiem un lapām. Tā kā cilvēce kopumā ir stumbrs, kas aug no garīgas saknes, stumbrs veido šī auga vienotību. Bojājot stumbru, acīmredzami cietīs katrs dzinums un lapa. Tāpat ir ar cilvēci.

Jautātājs. Jā, bet, ja savainosiet lapu vai dzinumus, jūs nesabojāsi visu augu.

Teosofs. Un tāpat tu domā, ka, nodarot pāri vienam cilvēkam, tu nenodari pāri visai cilvēcei? Bet kā jūs to zināt? Vai jūs zināt, ka pat materiālistiskā zinātne māca, ka jebkurš augam nodarīts kaitējums, lai cik mazs tas būtu, ietekmēs visu tā turpmāko augšanas un attīstības gaitu? Tāpēc jūs maldāties, un analogija ir perfekta. Ja neesat ņēmis vērā faktu, ka griezumam pirkstā var izraisīt visa ķermeņa ciešanas un reakciju visā nervu sistēmā, man vēl jo vairāk jāatgādina, ka var pastāvēt arī citi, garīgi likumi, kas darbojas gan uz augiem un dzīvniekiem, gan uz cilvēci, lai gan, ja neatzīstat to iedarbību uz augiem un dzīvniekiem, varat noliegt to eksistenci.

Jautātājs. Kādus likumus tu domā?

Teosofs. Mēs tos saucam par karmiskiem, bet jūs nevarat saprast šī termina pilno nozīmi, ja neesat pētījuši okultismu. Tomēr mans arguments nebija balstīts uz pieņēmumu, ka šie likumi pastāv, bet gan uz analogiju ar augu. Paplašiniet šo ideju, pielietojiet to vispārīgi, un jūs drīz atklāsiet, ka patiesā filozofijā katrai fiziskai darbībai ir savas morālās sekas, kas paliek mūžīgi. Līcis cilvēkam ciest, nodarījis viņam miesas bojājumus, tu vari domāt, ka šīs sāpes un ciešanas nekādā veidā neattieksies uz viņa līdzcivīkiem un vismazāk uz citu tautu cilvēkiem. Mēs apliecinām, ka savā laikā tas notiks. Jo, mēs sakām, ja vien visi nesaprot un nepieņem kā nesatricināmu patiesību, ka, nodarot ļaunumu vienam cilvēkam, mēs kaitējam ne tikai sev, bet galu galā visai cilvēcei, tad nekādas brālīgas jūtas, ko sludināja visi lielie reformatori un pirmām kārtām Buda un Jēzus, uz Zemes nav iespējamas.

Skaidrojums:

[1] - Muitniekus toreiz uzskatīja gandrīz par zagļiem un laupītājiem. Ebreju vidū muitnieka profesija bija visapkaunojošākā pasaulē. Viņiem nebija ļauts ieiet Templī, un Mateja evaņģēlijs (18:7) vienlīdz runā gan par pagāniem, gan muitniekiem. Un tomēr viņi bija tikai romiešu nodokļu iekasētāji, kas ieņēma tādu pašu amatu kā britu ierēdņi Indijā un citās iekarotajās valstīs.

Jeļena Blavatska "Atslēga uz Teosofiju"

3. daļa: Teosofijas biedrības darba sistēma

3. daļas 2. nodaļa: Visu cilvēku kopīga izcelsme

[2] - Līdz viduslaiku beigām morālu faktoru ietekmē verdzība Eiropā bija lielā mērā izzudusi; bet tad notika divi lieli notikumi, kas iedragāja Eiropas sabiedrības morālos spēkus un uzlika cilvēcei tādu lāstu, kāds reti bija zināms. Viens bija pirmais ceļojums uz barbaru apdzīvotajiem krastiem, kur cilvēki bija ierasta tirdzniecības prece; otrs bija Jaunās pasaules atklāšana, kur tika atrasti neizmējami bagātības avoti, kuru izmantošanai bija nepieciešams importēts darbaspēks. Četrsimt gadus vīrieši, sievietes un bērni tika atņemti visam, ko viņi pazina un mīlēja, un pārdoti ārzemju tirgotājiem Āfrikas krastos, bieži vien dzīvi un miruši, visu šo briesmīgo tā saukto "pārbraukšanu" laikā; un, pēc Bankrofta, kuru var uzskatīt par objektīvu vēsturnieku, teiktā, 250 000 no trīsarpus miljoniem, kas devās šajos liktenīgajos ceļojumos, tika iemesti jūrā, bet pārējie tika nolemti nožēlojamai eksistencei, tiekot nosūtīti uz raktuvēm un pātagotiem niedru un rīsu laukos. Šī lielā nozieguma vaina jāuzņemas kristīgajai baznīcai. "Svētās Trīsvienības vārdā" Spānijas valdība, Romas katoļu baznīcas ietekmē, noslēdza vairāk nekā duci līgumu, kas atļāva pārdot verdzībā piecsimt tūkstošus cilvēku; 1562. gadā sers Džons Hokinss devās savā velnišķīgajā ekspedīcijā, lai iepirktu vergus Āfrikā un pārdotu tos Rietumindijā, kuģī, kas nesa Jēzus svēto vārdu; un protestantu karaliene Elizabete apbalvoja viņu par panākumiem šajā pirmajā angļu pasākumā šajā necilvēcīgajā tirdzniecībā, ļaujot viņam kā savu ģerboni nēsāt "pusmauru ar savu patieso krāsu, važās" jeb, citiem vārdiem sakot, nēģeru vergu ķēdēs. "Krusta iekarojumi" (citēts no "Agnostic Journal")